

Försäkringsbolag förbjuds att använda visst försäkringsvillkor

[2020-12-16] Högsta domstolen

Två försäkringsbolag erbjöd för konsumenter som köper en mobiltelefon eller surfplatta med ett visst mobilabonnemang en försäkring som gav rätt till en likvärdig produkt om konsumenten förlorar den. Undantag från försäkringen gjordes dock om förlusten hade uppkommit när konsumenten inte hade haft mobilen eller plattan under uppsikt. Fråga uppstod om ett sådant villkor är oskäligt och därför skulle förbjudas.

Konsumentombudsmannen väckte en förbudstalan mot försäkringsbolagen och yrkade att bolagen vid vite skulle förbjudas att använda villkoret eftersom det är oskäligt. Konsumentombudsmannen gjorde gällande att villkoret till sin lydelse begränsade försäkringens omfattning samtidigt som det i villkoret angavs vissa handlingssätt som är ägnade att förebygga skada och därför stred mot tvingande regler om säkerhetsföreskrifter i försäkringsavtalslagen. Villkoret var enligt Konsumentombudsmannen också oklart.

Försäkringsbolagen hävdade att villkoret inte stred mot tvingande lag och inte heller var oklart. Bolagen gjorde vidare gällande att syftet med villkoret var att begränsa risken för skada i offentliga miljöer och att undvika en utformning som väsentligen skulle fördyra skaderegleringen

Högsta domstolen konstaterade att försäkringsbolag är fria att utesluta vilka händelser de vill så länge det inte strider mot det tvingande skyddet som försäkringstagare har. Om försäkringstagaren enligt avtalet åläggs att agera på visst sätt ska en sådan skyldighet utformas som en säkerhetsföreskrift, inte som en begränsning av försäkringens omfattning.

I detta fall ansåg Högsta domstolen att villkoret lika gärna kunde ha utformats som en säkerhetsföreskrift, dvs. att försäkringstagaren skulle ha uppsikt. Vad försäkringsbolagen anförde om högre skadekostnader utgjorde inte sådana omständigheter som innebar att villkoret kunde tolkas som ett godtagbart undantag från försäkringen. Eftersom villkoret gav konsumenten en felaktig bild av de rättigheter som avtalet lämnade var villkoret oklart. Det syftade också till att kringgå tvingande regler. Det var därmed oskäligt. Högsta domstolen förbjöd därför försäkringsbolagen att använda villkoret eller väsentligen samma villkor vid vite om tre miljoner kronor.

Målnr: T 497-20